

Sygn. akt **III Ns 998/15**

POSTANOWIENIE

Dnia 21 października 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi, III Wydział Cywilny

w składzie :

Przewodniczący: sędzia SR Aleksandra Smółkiewicz

Protokolant: sekr. sąd. Agnieszka Kałuzińska

po rozpoznaniu w dniu 21 października 2015 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku **Gminy Ł. – Urząd Miasta Ł.**

z udziałem **B. G., M. L. (1) i M. G.**

o zmianę postanowienia o stwierdzenia nabycia spadku po M. J. (1) wydanego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, w sprawie o sygnaturze III Ns 1268/10

p o s t a n a w i a :

oddalić wniosek.

Sygn. akt **III Ns 998/15**

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 3 czerwca 2015 roku Gmina Ł. – Urząd Miasta Ł. wniósł o zmianę postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 10 maja 2011 roku w sprawie o sygnaturze akt III Ns 1268/10 o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym M. J. (1) i orzeczenie, że spadek po zmarłym na podstawie ustawy nabyli B. G., M. L. (2) i M. G.. W uzasadnieniu wniosku wskazano, iż istnieją potencjalni spadkobiercy ustawowi po zmarłym M. J. (1) dziedziczący przed Miastem, wskazując na B. G. (brata matki zmarłego), M. L. (2) (córkę brata matki zmarłego) i M. G. (syna brata matki zmarłego) /wniosek wraz z uzasadnieniem – k. 2-3/.

W odpowiedzi na wniosek uczestnicy B. G., M. L. (2) i M. G. wnieśli o oddalenie wniosku. Uczestnicy oświadczyli, iż dowiedziawszy się o swoim prawie do spadkobrania – wnoszą o odebranie oświadczeń o odrzuceniu spadku / odpowiedź na wniosek – k.15/.

Na rozprawie w dniu 21 października 2015 roku w imieniu wnioskodawcy nikt się nie stawił, uczestnic oświadczyli, iż wiedzę o spadkobranii powzięli z odpisu wniosku, który otrzymali w niniejszej sprawie /protokół rozprawy – k. 16-17/.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Sprawa o stwierdzeniu nabycia spadku po M. J. (1) toczyła się pod sygnaturą III 1286/10. W sprawie uczestniczyła Gmina Ł.. W/w sprawa została zainicjowana wnioskiem z dnia 18 października 2010 roku, w którym małoletnia K. J. reprezentowana przez przedstawiciela ustawowego I. J. wystąpiła do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w sprawie o sygnaturze akt III Ns 1268/10 o stwierdzenie nabycia spadku z dobrodziejstwem inwentarza po zmarłym w dniu (...) roku M. J. (1) (wniosek o stwierdzenie nabycia spadku – k. 2 akt sprawy III Ns 1268/10).

W dniu 20 stycznia 2011 roku A. J. o W. J. złożyli przed notariuszem J. K. oświadczenia o przyjęciu z dobrodziejstwem inwentarza spadku po synu M. J. (1) zmarłym (...) roku (wypis aktu notarialnego – k. 25, 26 akt sprawy III Ns 1268/10).

Postanowieniem z dnia 2 lutego 2011 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi w sprawie o sygn. akt VIII Nsm 1008/10 zezwolił I. Ł. na dokonanie czynności prawnej w imieniu małoletniej K. J. poprzez złożenie oświadczenia w imieniu małoletniej o odrzuceniu spadku po zmarłym (...) roku M. J. (2) (postanowienie – k. 24 akt sprawy III Ns 1268/10).

Postanowieniem z dnia 17 lutego 2011 roku, doręczonym Gminie Ł. w dniu 8 marca 2011 roku, Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestników S. J., A. J., W. J. i Gminę Ł. (postanowienie – k. 22 akt sprawy III Ns 1268/10).

Na rozprawie w dniu 5 kwietnia 2011 roku w imieniu Gminy Ł. nikt się nie stawił, I. J. działająca w imieniu małoletniej córki K. J. oświadczyła, iż spadek po M. J. (1), zmarłym (...) w Ł., ostatnio stale zamieszkałego w Ł., jako spadkobierca ustawowy odrzuca. Uczestnicy A. J. i W. J. oświadczyli, iż zostali wprowadzeni przez notariusza w błąd, iż muszą przyjąć spadek po synu i chcieliby się uchylić od skutków oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu. S. J. oświadczył, iż spadek po M. J. (1) przed notariuszem odrzuciła także P. J.. Do akt sprawy III Ns 1268/10 załączone zostały akta sprawy I Ns 904/10, z których wynikało, iż S. J. odrzucił spadek po M. J. (1) (protokół rozprawy – k. 27-28 akt sprawy III Ns 1268/10).

Postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2011 roku w sprawie o sygn. akt III Ns 487/11 Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi, III Wydział Cywilny zatwierdził złożenie przez A. J. i W. J. oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza po zmarłym w dniu 15 sierpnia 2010 r. w Ł., ostatnio stale zamieszkałym w Ł. M. J. (1) synu A. i W., złożone przed notariuszem J. K. w dniu 20 stycznia 2011 roku, repertorium A Nr (...) (postanowienie – system Sędzia 2).

Postanowieniem z dnia 10 maja 2011 roku Sąd wydał postanowienie, którym stwierdził, iż spadek po M. J. (1) na podstawie ustawy nabyła Gmina Ł. (postanowienie – k. 32 akt sprawy III Ns 1268/10).

Postanowieniem z dnia 6 lipca 2011 roku Sąd sprostował oczywistą omyłkę pisarską w postanowieniu Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 10 maja 2011 roku. Odpis postanowienia został doręczony Gminie Ł. w dniu 15 lipca 2011 roku (potwierdzenie – k. 42v. akt sprawy III Ns 1268/10).

W toku postępowania spadkowego Gmina Ł., nie wykazywała żadnej inicjatywy dowodowej. Nie składała również apelacji /okoliczności bezsporne/.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów, w szczególności zebranych w sprawie dokumentów, których prawdziwość i wiarygodność nie były przez strony kwestionowane, a także w oparciu o materiał dowodowy zawarty w załączonych aktach sprawy sygn. akt III Ns 1268/10.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Zainicjowane przez Gminę Ł. niniejsze postępowanie dotyczy zmiany postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 10 maja 2011 roku w sprawie o sygnaturze akt III Ns 1268/10 M. J. (1).

Wnioskodawca - Gmina Ł. był uczestnikiem postępowania o stwierdzenie nabycia spadku po M. J. (1) zakończonego postanowieniem Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 10 maja 2011 roku w sprawie o sygnaturze akt III Ns 1268/10, a to oznacza, że jego wniosek o zmianę tego postanowienia podlegał badaniu w świetle przesłanek ustalonych w art. 679 § 1 zdanie drugie k.p.c. Do zmiany postanowienia spadkowego mogło, zatem doprowadzić jedynie powołanie się przez skarżącego na taką nową podstawę faktyczną, która nie mogła być powołana w poprzednio toczącym się postępowaniu, a która uzasadniałby przyjęcie, że porządek dziedziczenia po spadkodawcy jest inny niż stwierdzony w postanowieniu spadkowym, a wniosek o zmianę złożony został przed upływem roku od dnia, w którym uzyskał tę możliwość.

Stosownie do treści art. 926 § 1 i 2 k.c. powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. Dziedziczenie ustawowe, co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą. Zgodnie z art. 670§1 k.p.c., Sąd z urzędu bada kto jest spadkobiercą, co oznacza, iż nie jest związany żądaniem wniosku, lecz ustala stan zgodny z rzeczywistym stanem prawnym. Postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku wszczyna się na wniosek, lecz o ile chodzi o ustalenie kręgu spadkobierców oraz wysokości ich udziałów, postępowanie to toczy się z urzędu a w postanowieniu o stwierdzenie nabycia spadku Sąd powinien uwzględnić udowodnione prawa również spadkobierców, którzy się nie zgłosili (por. zachowujące swoją aktualność orzeczenie SN z dnia 15 lutego 1950 roku, sygn. akt C 2005/49, opubl. w OSN z 1950 roku, nr 2, poz. 40). Sąd ustalił krąg wszystkich uczestników tamtejszego postępowania, nie stwierdził żadnych przeszkód uniemożliwiających rozpoznanie wniosku, dlatego też biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności, postanowieniem z dnia 10 maja 2011 roku w sprawie o sygnaturze akt III Ns 1268/10 z wniosku małoletniej K. J. reprezentowanej przez przedstawiciela ustawowego I. J. z udziałem S. J., A. J., W. J., Gminy Ł. stwierdził, iż spadek po M. J. (1) synu W. i A., zmarłym dnia (...) roku w Ł., ostatnio stale zamieszkałym w Ł. na podstawie ustawy nabyła Gmina Ł. w całości.

Stosownie jednak do treści art. 679§1 k.p.c. dowód, że osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku, nie jest spadkobiercą lub że jej udział w spadku jest inny niż stwierdzony, może być przeprowadzony tylko w postępowaniu o uchylenie lub zmianę stwierdzenia nabycia spadku, z zastosowaniem przepisów niniejszego rozdziału. Jednakże ten, kto był uczestnikiem postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, może tylko wówczas żądać zmiany postanowienia stwierdzającego nabycie spadku, gdy żądanie opiera na podstawie, której nie mógł powołać w tym postępowaniu, a wniosek o zmianę składa przed upływem roku od dnia, w którym uzyskał tę możliwość.

Postępowanie przewidziane w art. 679 k.p.c. ma charakter wznowieniowy, w którym wobec spadkobierców, którzy brali udział w pierwotnym postępowaniu, obowiązuje ograniczenie w zakresie podstawy żądania zmiany do takiej, której nie mogli poprzednio powołać oraz w zakresie terminu, w jakim z żądaniem takim można wystąpić. Należy, bowiem pamiętać, iż przewidziany w art. 670 k.p.c. obowiązek badania z urzędu, kto jest spadkobiercą, powstaje wtedy, gdy wniosek spełnia wymagania przewidziane w art. 679§1 zd. 2 k.p.c., a więc gdy nie ma przeszkód do prowadzenia dowodu, że osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku, nie jest spadkobiercą. Z treści art. 679 k.p.c. wynika jednoznacznie ściśle powiązanie uprawnienia żądania zmiany postanowienia z podstawą, która nie mogła być powołana przez zainteresowanego w poprzednim postępowaniu, w którym brał udział. Rodzaj podstawy jest z rozważanego punktu widzenia obojętny (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2001 r., II CKN 784/00, OSNC 2001, nr 7-8, poz. 118 i z dnia 6 czerwca 2007 r., III CSK 19/07, niepublikowane). Tak samo restrykcyjnie ustawa traktuje uchybienie terminowi złożenia wniosku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2000 r., II CKN 981/98, niepublikowane).

Gmina Ł. złożonym wnioskiem domagała się zmiany prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 10 maja 2011 roku w sprawie o sygnaturze akt III Ns 1268/10 o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym M. J. (1) poprzez orzeczenie, iż spadek na podstawie ustawy nabyli w częściach równych krwni B. G., M. L. (2) i M. G.. Jak już wskazano, zgodnie z art. 926 k.c. powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu, natomiast dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą. W realiach niniejszej sprawy zmarły M. J. (1) nie sporządził testamentu, a zatem koniecznym było ustalenie w sprawie o sygnaturze akt III Ns 1268/10 przez Sąd kręgu spadkobierców ustawowych. W toku prowadzonego postępowania, na skutek złożenia przez wnioskodawczynię skutecznego i ważnego oświadczenia o odrzuceniu spadku po zmarłym, Sąd wezwał do udziału w sprawie kolejnych uczestników w osobach S. J., A. J., W. J. i Gminę Ł.. Gmina Ł. była zawiadomiona o powyższym, doręczono jej postanowienie w tym przedmiocie, nie wykazała żadnej inicjatywy we wskazaniu spadkobierców zmarłego.

Niezależnie od powyższego Gmina Ł. zainicjowała niniejsze postępowanie w sprawie dopiero w dniu 3 czerwca 2015 roku, a zatem po upływie czterech lat od zakończenia postępowania w sprawie III Ns 1268/10, nie wskazując,

dlaczego nie mogła uczynić tego wcześniej. Należy pamiętać, iż uczestnik postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, może tylko wówczas żądać zmiany postanowienia stwierdzającego nabycie spadku, gdy żądanie opiera na podstawie, której nie mógł powołać w tym postępowaniu, a wniosek o zmianę składa przed upływem roku od dnia, w którym uzyskał tę możliwość. Niemożność ta winna być okolicznością obiektywną. Przepis art.679 k.p.c. zawiera istotne ograniczenia odnoszące się do uczestników poprzedniego postępowania, które dotyczą podstawy i terminu zgłoszenia wniosku. Uczestnicy postępowania o stwierdzenie nabycia spadku nie mogą opierać żądania zmiany postanowienia na podstawie, którą mogli powołać w tamtym postępowaniu. Następuje tutaj, bowiem prekluzja uprawnień do zgłaszania twierdzeń i środków dowodowych, które mogły być, a nie zostały zgłoszone w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku, co oznacza, iż uczestnik postępowania jest ograniczony także terminem zawitym, gdyż wniosek może zgłosić tylko przed upływem roku od dnia, w którym uzyskał możliwość powołania się na podstawę poprzednio dla niego niedostępną (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2001 r., III CZP 4/01, OSNC 2001, nr 10, poz. 144).

Uwadze Sądu nie uszła ponadto treść zarzutu podniesionego przez wnioskodawcę odnośnie, tego zmiana przepisów kodeksu postępowania cywilnego rozszerzyła krąg spadkobierców. Nie sposób jednak pominąć, iż zmiana, na którą powołuje się wnioskodawca nastąpiła jeszcze przed wszczęciem postępowania w sprawie o sygnaturze akt III Ns 1268/10, a zatem Sąd brał ją pod uwagę wydając postanowienie w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku po zmarłym M. J. (1). Bierność Gminy Ł. w toku postępowania spadkowego była okolicznością, która przyczyniła się do rozstrzygnięcia o określonej treści. Jeżeli Gmina Ł. uważała, że Sąd z urzędu nie podjął odpowiednich działań, winna złożyć apelację od postanowienia spadkowego.

Wnioskodawca nie wskazał żadnych okoliczności, które wskazywałyby, że nie mógł w toku postępowania spadkowego wskazać innych spadkobierców, których wskazał w tym postępowaniu, w szczególności, że nie mógł wcześniej pozyskać odpisów aktu stanu cywilnego, przedłożonych w niniejszym postępowaniu, co oznacza, że nie było podstaw do zmiany postanowienia spadkowego zgodnie z art.679 § 1 k.p.c.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd orzekł jak w sentencji.